

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Thuis in
het klooster

In dit nummer

- 3 Een goed begin - Mariella Oberndorff osa
- 4 Een vreemde plaats die thuis wordt
Yvonne Peyresaubes osa
- 8 Kloosterpost
nieuws over het kapittel, de verhuizing... en vrienden van ver!
- 10 In gesprek met *Josephine Corbière*
'Een mens is nooit klaar met verlangen'
- 13 Groeten van Evelien - Evelien Meijs
- 14 De vogels van de hemel komen
nestelen in de takken - Erik Borgman
- 17 Zing! - Lieke Weima
- 18 Zinnebeeld - Francisca Postma
- 20 Mijmeringen bij Augustinus
Martijn Schrama osa over de zorgzame liefde
- 22 Beeldverhaal - Nazrina Rodjan
- 23 Papoea vandaag: een nieuwe mentaliteit
Ton Tromp osa
- 24 Op de koffie met *Helene Timmers* - Chris van Wieren

Bij het beeld

Voor dit nummer heeft Angeliek de Jonge een miniserie gemaakt over het dagelijks leven bij Casella. In 2015 won zij een prijs met haar serie over de zusters in het klooster aan de Waterstraat. Zie ook www.angeliekdejonge.nl (RM)

Op de cover: Marie Madeleine Maas osa en Leonie Wicherink osa in de keuken aan het werk. Foto: Angeliek de Jong.

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
Telefoon administratie 030 - 2430538
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtegoed van onze congregatie.

Hoofd- en eindredactie: Maria van Mierlo

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp, Roelant Meijer

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Erik Borgman, Felicia Dekkers, Marie Madeleine Maas osa, Anne Nij Bijvank osa, Evelien Plaisier, Lieke Weima, Chris van Wieren

Aan dit nummer werkten mee:

Ahmed Aboutaleb, Josephine Corbière osa, Wick Gispén, Ton van der Laaken, Evelien Meijs, Mariella Oberndorff osa, Yvonne Peyresaubes osa, Francisca Postma, Ruben en Fabi, Nazrina Rodjan, Martijn Schrama osa, Helene Timmers, Ton Tromp osa

Fotografie: Edward Aghina (p.20), Angeliek de Jonge (cover, p.4, 10, 14), Roelant Meijer (p.3, 13, 17, 24), Secret Sky (p. 19), Ton Tromp osa (p.23).

Verspreiding: Stad Gods verschijnt zes maal per jaar, in een oplage van 12.500 per editie. Vrienden van de zusters augustinessen, die met € 10,00 of meer per jaar de zusters ondersteunen, ontvangen Stad Gods automatisch.

Ook vriend worden van de zusters en dit blad

ontvangen? Maak uw bijdrage van € 10,00 of meer per jaar dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer' en uw volledige adres.

Een goed begin

Thuis in het klooster

‘Waarom kies jij voor deze congregatie?’ Het was een van de eerste vragen die mij gesteld werd toen ik aangaf te willen intreden. ‘Omdat ik denk dat ik hier gelukkig kan zijn’, reageerde ik spontaan. Nu, zo’n 45 jaar later, besef ik dat ik ook had kunnen zeggen: ‘Omdat ik me er thuis voel.’ Het begin was een tijd waarin ik een andere wereld ontdekte. Ik had een sterk gevoel van erbij te mogen horen, van samen beleven dat je iets voor anderen kunt betekenen en dat de Ander er heel vanzelfsprekend was.

Daarna kreeg de gemeenschap een steeds diepere betekenis. Het was niet altijd makkelijk, maar nooit heb ik me afgevraagd of ik wel de goede keuze had gemaakt. De gemeenschap liet me voelen dat het huis dat je samen bewoont een creatieve manier is om het leven vorm te geven. Het ervaren van begrenzing van de ander is lastig, hoort er eigenlijk niet te zijn, maar het maakt tegelijk iets in mij wakker; hoe creatief ga je om met die

ander die jou beperkt? Hoe beperkend ben ik voor een ander? Elkaar accepteren in het anders zijn, dat is de kunst. Zusters zijn net gewone mensen, dat zie je maar weer. Maar wel mensen die een keuze maken om samen te bouwen aan hun huis. Met Augustinus als de architect van het dagelijks leven, als hulp om er een warm thuis van te maken. Het ritme van het gebed geeft structuur. De ruimte waarin we leven biedt betrokkenheid en aandacht voor elkaar en voor al degenen die even ons huis betreden. Of dat nu in Someren of Utrecht is, of bij Casella in Hilversum. Ik hoop dat veel mensen dat nog mogen ervaren in de toekomst: dat ze hier gelukkig zijn, omdat ze zich thuis voelen.

Mariella Oberndorffosa, algemeen overste

Een vreemde plaats die thuis wordt: wonen in een klooster

Yvonne Peyresaubes osa

Thuis is de plek waar ik mijn plaats heb, onvoorwaardelijk, met mensen die mij accepteren zoals ik ben. Niet onkritisch, want 'thuis' wordt me ook gezegd wat er niet klopt, waar ik mij aan te houden heb: gewoontes, afspraken en gewone fatsoensregels. Thuis betekent: veiligheid, zekerheid. Niemand zal er verwijtend of vijandig vragen: 'Hé, wat doe je hier?' Ik mag er zijn. Als we geluk hebben, is ons leven op deze manier begonnen, bij mensen die ons lieten ontdekken: dit is mijn plek, dit zijn mijn verwanten, met wie ik zomaar een band heb, bij wie er een basis van vertrouwen is. Thuis is ook de plek van de eerste ontmoetingen, verwonderingen, botsingen die me leren met anderen te leven en hen te accepteren zoals ze zijn.

'Bent u geroepen? Heeft u een stem gehoord?' Het is me wel eens gevraagd, maar ik kan niet over een stem spreken die me bij mijn naam riep, zoals je in de Bijbel leest in het boek Samuël. Ook werd ik niet uitgenodigd zoals Jezus de vissers bij het meer uitnodigde, of Levi bij zijn belastingkantoor. Mijn roeping ontwaakte door mensen: ik heb mensen gezien en over mensen gelezen en door hen ontdekte ik

een stijl van leven die bij mij iets opriep: een verlangen om - vrij van teveel bezittingen, beslommeringen en ambities - de weg van Jezus te gaan, net als hij in dienst te staan van degenen die hij noemt 'de kleinsten van de mijnen'.

Onbekenden

Een klooster is dan niet meteen 'thuis'. Natuurlijk niet. Het lijkt niet op de oude woning, waar elke ruimte, elk hoekje vertrouwd was. Hier zijn zoveel kamers,

Een vól leven.

Maar hier thuis raken?

trappen en gangen, dat je in het begin wel eens verdwaalt. Je ontdekt er al heel gauw dat het, eerder dan de muren en daken, de mensen zijn waar het op aan komt. Onbekenden zijn het eerst nog, waarvan je vermoedt dat ze hier hetzelfde zoeken als jij. Dat ook zij gefascineerd zijn door het samen zoeken naar de weg die Jezus wijst, gericht op dat ene: de wil van God en zijn gerechtigheid. Dit gecombineerd

met openheid en eerlijke zorg voor degenen die je ontmoet of die een beroep op je doen. Het klinkt heel plechtig en indrukwekkend. Al heel gauw ontdek je dan ook, tegelijk met je eigen tekorten, de beperkingen van je huisgenoten. Maar ook een verlangen om er samen iets van te maken. Samen: iets dat niet zomaar vanzelfsprekend gaat. Integendeel, het vraagt om afspraken maken, dus met elkaar praten. En luisteren, vragen, informeren.

Met vallen en opstaan vind je je plaats in dat levende organisme

Veel zaken vragen in een kloosterleven om je aandacht, om je blijvende belangstelling. Wat mij bij de Augustinessen bijzonder trof, was de combinatie van haast en rust. Haast, want de tijd dringt, er moet van alles gebeuren! De drukte in huis: rennende en kwetterende kinderen, vragende gasten, het dwingend rinkelen

van de telefoon. Tegelijkertijd: het geduld van de zusters om naar mensen te luisteren, aandachtig met die kinderen bezig te zijn, alle serieuze dingen te laten staan om een feest voor te bereiden. Een vól leven - maar hier thuis raken? Er waren dagen van paniek: het huis was zo groot, zo druk, met al die onbegrijpelijke gewoontes en afspraken. En al die mensen die je niet had gekozen, zoals je ooit je vrienden koos. En dan nog de klok die je er dwingend aan herinnert: tijd om te bidden, tijd om te recreëren, tijd om aan tafel te gaan, tijd om te slapen...

Thuis raken

Het klooster - het gebouw met de mensen die er wonen - was er al voordat je er kwam. Al jaren. Soms spreekt men zelfs van eeuwen aanwezigheid. Gaandeweg ontdek je dat een kloostergemeenschap elk lid nodig heeft, gewoon om te bestaan. Samen maak je die gemeenschap, die zonder jouw actieve aanwezigheid, je toewijding, niet zou leven. Je ontdekt de verleiding om alleen maar op anderen te leunen, het initiatief aan anderen over te laten, te wachten tot er iets aan je gevraagd wordt, tot je een opdracht krijgt, zodat je weet waar je aan

Mijn roeping ontwaakte door mensen

toe bent. Je maakt fouten, vanuit je autoritaire inslag of uit gebrek aan geduld. Met vallen en opstaan vind je je plaats in dat levende organisme, waarin ieder een eigen plaats heeft, een eigen taak, de ene niet belangrijker dan de ander, ieder even onmisbaar.

En langzaamaan worden de zaken die om aandacht vragen daadwerkelijk 'jouw zaken'. De zorgen van het huishouden en de gasten worden jouw eigen zorgen, de vrouwen om je heen worden van vreemden je medezusters. Niet volmaakt, en niet beter of heiliger dan je eigen broers en zussen - die je trouwens ook niet zelf had gekozen. Je ontdekt een vorm van vriendschap die geworteld is in het ene verlangen dat we in elkaar herkennen en erkennen. Niet iedere dag. Maar op onze beste dagen! Vaak genoeg in elk geval om op te kunnen bouwen. En dan weet je: hier is mijn leven, hier is mijn thuis.

En nu?

Na veel verhuizingen langs verschillende van onze kloosters in Nederland en in Frankrijk, woon ik nu in een Zorgcentrum in Brabant met zestien medezusters. Allemaal bejaard, wat gebrekkig en versleten. Je ziet in huis bijna net zoveel rollators als

personen. Wat stellen wij nog voor? Onze stichter, pater van Nuenen, zei graag: 'Het wordt vanzelf duidelijk wat je ergens moet doen. Voor wie gelooft is de hele wereld niet te groot en de kleinste plek is groot genoeg.' En de Tsjechische theoloog en priester Tomáš Halík tenslotte geeft ons een wenk, in zijn boek *Geduld met God*: 'In het lichaam van Christus, oplettende ogen en oren zijn, die stil en contemplatief luisteren naar het hart van God.' En misschien, hoop ik erachteraan, de mensen om ons heen met hartelijke aandacht iets laten ervaren van de welwillende aanwezigheid van God, ook in dit huis, ergens in Brabant.

Yvonne Peyresaubes osa is augustines van Sint Monica en woont in het klooster Monicahof te Someren.

Kloosterpost

Samengesteld door Marie Madeleine Maas osa en Anne Nij Bijvank osa

Ruben en Fadi

Regelmatig helpen Ruben uit Armenië en Fadi uit Syrië in de tuin van Casella. Uit de liefde waarmee ze het werk hier doen, spreekt heimwee naar hun vaderland. Zo lang dat nog in puin ligt, helpen ze hier om de slaplantjes tot groeien te brengen. Het doet denken aan een verhaal uit *Citadelle* van Antoine de Saint-Exupéry, waarin 'rozen snoeien' tot de belangrijkste taak in het leven wordt. Zo gaat het ook bij ons in de tuin. Druivenranken snoeien, sla kweken. Mensen zijn even veerkrachtig als de natuur. (MM)

Interne verhuizing Someren

Achttien zusters in Someren zijn verhuisd. Het huis gonsde van de spanning, overleg, plannen en mensen om alles in goede banen te leiden. Gelukkig waren er veel vrijwilligers die ons kwamen helpen. Sommigen namen er zelfs vrij voor! We wisten het al en we weten het weer: zonder al die lieve mensen die op het juiste moment te hulp schieten, zijn we nergens! Dank allemaal! (ANB)

www.casella.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.openkloosterdag.nl

Open Kloosterdag 2017

'Inzicht in wat ons beweegt', dat is het thema van de landelijke Open Kloosterdagen op 10 en 11 juni 2017. Dan openen verschillende kloosters hun deuren voor bezoekers die graag een kijkje willen nemen achter de schermen van deze voor velen zo geheimzinnige wereld. Na het grote succes van vorig jaar doen we ook dit jaar graag weer mee, zowel in Utrecht als bij Casella in Hilversum. We hopen ook bezoekers te trekken die nieuwsgierig geworden zijn door de tv-documentaire die over ons gemaakt is en die werd uitgezonden op 10 en 17 januari van dit jaar. Op beide locaties kunt u de documentaire opnieuw of voor de eerste keer bekijken en nemen we u graag mee op een rondleiding door het huis. In Hilversum bij Casella is de Open Kloosterdag op zaterdagmiddag 10 juni, in Utrecht op zondagmiddag 11 juni. (MM)

Kapittel

We leven toe naar het kapittel, de algemene vergadering van de zusters augustinessen van Sint-Monica. Het kapittel vindt elke zes jaar plaats. Dit jaar op 9 en 10 mei; dan komen alle zusters bijeen in het klooster aan de Waterstraat.

De icoon van Barmhartigheid uit Taizé is het thema van het kapittel. In Utrecht hebben we ons aan de hand van deze icoon voorbereid. Steeds keken we naar een van de scènes uit het verhaal van de barmhartige Samaritaan en de betekenis van die scène voor ons eigen leven. Wanneer we zien dat de Samaritaan de gewonde op zijn rijdier zet en hem naar een logement brengt om voor hem te zorgen, wat betekent dat dan voor onszelf? We bespraken hoe we, nu we geen mensen in nood meer op kunnen nemen, toch gastvrij kunnen zijn voor elkaar en voor mensen die niet in onze gemeenschap leven. Het is mooi om ons huidige leven met bijbehorende mogelijkheden en onmogelijkheden vanuit dat perspectief te bekijken. We kijken met vertrouwen naar de toekomst - en het kapittel. (ANB)

In memoriam

Angeline Hoogeveen osa

Nijmegen 31 oktober 1928

Someren 2 april 2017

Zuster Angeline (Joke) was de tweede in een gezin van tien kinderen en kwam uit een open huis, waar het altijd druk en levendig was. Het was dan ook de openheid die haar aansprak toen ze met onze congregatie in contact kwam. Ze was praktisch ingesteld en heeft veel verschillende taken vervuld. Ze zorgde lang voor de kinderen op de kinderafdelingen in onze huizen en deed de administratie van Loterij Meisjesstad (ze schakelde daarvoor zelfs haar familie in). Haar liefde voor de liturgie werd zichtbaar in het grote aandeel dat ze had in het samenstellen van de bundels voor ons koorgebed. Ze haakte, maakte kaarten, deed aan schoonschrijven en boekbinden, alles even nauwkeurig. Zelf zei ze dat haar leven goed was. Haar einde was niet eenvoudig, want op het laatst kon ze niet meer spreken en dat maakte haar onrustig. Angeline, je deed je naam eer aan: je was een engel voor heel veel mensen. Dat de oeverloze liefde van de Eeuwige nu jouw deel mag zijn.

*Belijdenissen van
een augustines*

In gesprek met Josephine Corbière osa

Lieke Weima

Foto: Angeliek de Jonge

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek zelfs dat een persoonlijke belijdenis mag worden. Deze keer: Josephine Corbière osa, die toen ze 27 was haar thuis vond bij de zusters augustinessen van Sint-Monica.

‘Ik heb misschien wel net zoveel vragen aan jou als jij aan mij!’, lacht zuster Josephine. Tussen de vragen door kijkt ze terug op haar leven, en filosoferen we over jong zijn toen en jong zijn nu, over grote keuzes en over zelfrelativering. ‘Mens, je bent niet belangrijk. Dat is een van de aantrekkelijke en tegelijkertijd lastige dingen die ik geleerd heb in het klooster: afhankelijk durven zijn van elkaar en ook van de mensen die je helpt. En niet in de laatste plaats: afhankelijk van God. De dingen die je doet blijven altijd een sprong in het duister. Je moet kunnen loslaten. Het gebeurt, je maakt een keuze, daar blijf je bij, daar leef je uit. Dat noemen ze dan roeping. Nou ja, dan heb ik dus toch roeping.’

Citaat 1: Heel het leven is een oefening in verlangen

‘Volgens mij ben je nooit klaar met verlangen, omdat iedere levensfase een andere stimulans heeft om op zoek te gaan. Het leven is nooit af. Vlak na de oorlog was ik maatschappelijk werkster in Amsterdam, maar het beantwoordde niet aan wat ik zocht. Toen hoorde ik over het werk vanuit een nieuw klooster in Utrecht. Ik was eerst nog wat argwanend en benaderde zuster Augustina via een omweg. Maar toen ik haar had ontmoet en haar enthousiasme had geproefd, was ik om. Ik belde haar op en zei: ‘Ik geloof dat ik bij u wil komen!’ ‘O, dat wist ik allang’, antwoordde ze, ‘wanneer kom je?’”

‘Achteraf zie ik het als een verliefdheid. Ik was zo totaal gegrepen door het leven hier, en ik denk dat die stelligheid ook wel nodig is. Want als je half gaat, dan blijf je het vergelijken met andere opties. Ik maakte geen vergelijkingen, dit wás het! We konden concreet naar de mensen gaan en echt iets betekenen in alle praktische nood die we in de gezinnen zagen: de was doen, de moeders vertroetelen. Dan waren we lekker moe en dan konden we moppen en we zaten onder de vlooiën,

maar dat was prachtig! We baden samen en we hadden veel lol, er werden iedere keer weer andere plannen gemaakt en alles werd je gegund. Maar je moest wel altijd totaal aanwezig zijn. In het begin had ik moeite met de regels die het leven in zo'n grote groep vraagt. We hebben echt moeten leren dat je pas naar buiten kunt gaan als het van binnen, in de gemeenschap, goed zit.'

Citaat 2: Niets is het waard om wanhopig over te zijn

'Ik heb een tamelijk optimistische inslag, ik kan me niet zo goed indenken dat ik ergens wanhopig over zou zijn. De situatie is heus niet rooskleurig, niet in de maatschappij en niet in het klooster. Ik zou graag willen dat we een manier vonden om nog een heleboel mensen te inspireren tot een leven zoals wij dat geleefd hebben, want het heeft mij zoveel vreugde gebracht. Maar ik weet ook dat iedere tijd zijn eigen middelen heeft om wegen naar God te zoeken. Ons leven is gegroeid in de tijd na de oorlog, nu zijn er weer andere vragen en noden. Casella is met die nieuwe vragen aan de slag gegaan. Het stemt me hoopvol om te zien dat daar onze inspiratie doorgaat.

Wanhoop zit in jezelf, niet in de omstandigheden. Als je wanhopig bent, bekijk je je omgeving vanuit je eigen onmacht om het leven in een perspectief te zien.

Mensen op straat vragen mij weleens: 'Met hoeveel zusters zijn jullie nou nog?'. Dan zeg ik: 'God kan gelukkig niet tellen!' En dat is toch zo? Hij snapt niet waar wij ons zo druk over maken. Voor God gaat het niet om cijfers of om prestaties. Tegenover de wanhoop staat de hoop. Die hoort in het rijtje geloof, hoop en liefde. Als je haar daarvan losmaakt, hoop zonder liefde of hoop zonder geloof, dan word je wanhopig. Het leven is eigenlijk heel eenvoudig. Daar kun je om lachen, maar het is zo! Je bent van God en je moet naar God terug en je krijgt een minuscuul stukje tijd om te leven. Het gaat erom dat je dat wat je moet doen, goed doet.'

Groeten van

Evelien

Stof, hitte, getoeter en kleurrijke sari's waar je maar kijkt. Ik ben in Zuid-India, waar ik voor Mensen met een Missie reporters begeleid naar lokale ontwikkelingsprojecten. Na vijf dagen reizen door het heuvelachtige land ontmoeten we meneer Basavaraj. Breedlachs staat hij met een bosje bloemen op ons te wachten. In zijn piepkleine kantoor vol fotocollages vertelt hij ons in gebroken Engels over zijn werk. *'We aim for a better future in the life of tribals, because we like to see a smiling face on them!'* Ordner na ordner haalt hij tevoorschijn om de inhoud trots met ons te delen.

De zusters in Utrecht hielden dit jaar hun vastenactie voor Jagruthi. De opbrengst gaat naar schoolspullen voor 22 kinderen uit arme families en naar gezondheidszorg en medicijnen voor afgelegen inheemse gemeenschappen.

Meneer Basavaraj komt uit een arm gezin. Geraakt door de onderdrukte positie van de gemeenschappen in zijn omgeving richtte hij dertig jaar geleden Jagruthi op. De organisatie hielp sindsdien meer dan duizend families aan een betere toekomst, maar grootse successen bleven tot nog toe uit. Wie opkomt voor mensenrechten heeft in India nu eenmaal een lange adem nodig. De financiële middelen zijn minimaal, maar ook dat ontmoedigt meneer Basavaraj niet. De glimlach verdwijnt geen moment van zijn gezicht. Het raakt me, deze man en zijn verhaal. Om de belangeloze toewijding van zijn inzet, zijn tomeloze enthousiasme en de moed om door te gaan ondanks tegenslag. Het grote hart zonder spoorje bitterheid. De hoop in een mens.

Naast afscheidscadeautjes ontvangen we bij thuiskomst ook nog een uitgebreide bedankmail: *'Thank you for hearing our stories! Gratitude from Jagruthi!'* Zomaar een man in zomaar een dorpje in deze wereld. Als je het hebt over lokale helden, dan is meneer Basavaraj de mijne.

*Evelien Meijs is geassocieerd lid van Casella.
De wereld is haar werkterrein.*

... de vogels van de hemel komen nestelen in de takken (Matteüs, 13,32)

Erik Borgman

Dat iets wat onooglijk klein is, van grote betekenis kan blijken en kan uitgroeien tot groot en sterk, spreekt tot de verbeelding. Waarschijnlijk daarom is Jezus' gelijkenis over het mosterdzaadje zo bekend geworden: 'Het koninkrijk van de hemel lijkt op een zaadje van de mosterdplant dat iemand meenam en in zijn akker zaaide', zegt Hij. 'Het is weliswaar het kleinste van alle zaden, maar het groeit uit tot de grootste onder de planten. Het wordt een struik, en de vogels van de hemel komen nestelen in de takken' (Matteüs 13,31-32; vgl. Marcus 4,31-32; Lucas 13,19).

Vogels als teken

Doorgaans gaat bij deze gelijkenis alle aandacht uit naar de wonderbare groei-kracht van de mosterdstruik. Dat die zich tevens ontpopt tot plaats waar de vogels, die een zwervend bestaan leiden en afhankelijk zijn van wat hen ten deel valt, een thuis vinden, wordt minder vaak opgemerkt. 'Kijk naar de vogels van de hemel', zegt Jezus tegen zijn leerlingen. 'Ze zaaïen niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt' (Matteüs 6,26). Volgens het Lucasevangelie gaat het hierbij om kraaien of raven (Lucas 12,24),

maar Matteüs laat Jezus dezelfde uitdrukking gebruiken die hij in de parabel van het mosterdzaadje gebruikt: 'vogels van de hemel'. Zij zijn een teken van het koninkrijk van de hemel. Dat er voor ze gezorgd wordt, is een teken van Gods zorg voor degenen die onder mensen vaak die zorg niet waard geacht worden: 'Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet een neer als jullie hemelse Vader het niet wil' (Matteüs 10,29; vgl. Lucas 12,6). De mosterdstruik is

*...een plaats waar
wat thuisloos is thuis
kan komen*

niet een beeld van het koninkrijk van de hemel vanwege zijn onstuitbare groei-kracht, maar omdat het een plaats is waar wat thuisloos is thuis kan komen.

Een onaanzienlijke struik

En dat kan, juist omdat deze struik zo'n rommelig zootje is. Mosterd groeit niet aan statige bomen, maar aan tamelijk

Ons overleven hangt af van wat we binnen durven laten

rotzooiige struiken. Struiken zoals die groeien op de afvalhoop naast een boerderij of op verloren stukjes braakliggende terreinen in de stad, waar nog niet met het bouwen begonnen is of de vroegere bebouwing net is afgebroken.

Heel anders in ieder geval dan de boom waarvan in het Bijbelboek Daniël sprake is: 'Ik zag een hoge boom in het midden van de aarde staan. De boom werd groter en sterker, zijn kruin reikte tot aan de hemel en zijn kroon overspande de hele aarde. Zijn bladeren waren prachtig, zijn vruchten overvloedig en hij bood voedsel aan allen. De dieren van het veld zochten zijn schaduw op, de vogels van de hemel nestelden in zijn takken, alles wat leeft werd door hem gevoed' (Daniël 4,7-9).

Deze boom verschijnt in een droom van Nebukadnessar, de koning van Babel, als een beeld van zijn macht en zijn koningschap. Maar hoe statig deze boom ook is en hoe onaantastbaar hij ook lijkt, hij staat op het punt omgehakt te worden. Het rijk van Nebukadnessar, beschermd door zijn macht en door zijn legers, dat rijk waar iedereen en alles veiligheid zoekt en denkt te vinden, is niet in staat deze

zekerheid te bieden. Tenzij de koning gaat begrijpen dat hij deze veiligheid alleen maar van God kan ontvangen en hij zich begint te gedragen volgens Gods ruimhartigheid: '...doe uw zonden teniet door vrijgevig te zijn en maak uw onrechtvaardigheid goed door u te ontfermen over de armen - misschien dat uw welzijn dan mag voortduren' (Daniël 4,24).

Een onaanzienlijke struik waar vogels van uiteenlopend pluimage zonder onderscheid hun toevlucht vinden, is een veiliger thuis dan een boom die zich afsluit voor wat bedreigend lijkt. Ons overleven hangt niet af van wat wij buiten weten te houden. Het hangt af van wat we binnen durven laten. Anders eindigen wij voor goed thuisloos.

Erik Borgman is lekendominicaan en hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Zing!

Lieke Weima

Niet verdeeld

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves. The first and third staves are vocal lines, and the second and fourth staves are piano accompaniment. The lyrics are: 'niet ver-deeld maar sa-men, niet met wa-pens maar met woor-den, niet met haat maar met lief-de'.

Tekst: Ahmed Aboutaleb

Muziek: Wick Gispen

Geloof en politiek, dat is een spannende combinatie. Maar soms houdt politiek even op een politiek spel te zijn, zoals in de toespraak van een vastberaden burgemeester Aboutaleb op 8 januari 2015, een dag na de aanslag op Charlie Hebdo. Zijn slotwoorden werden in een Utrechtse kerk op muziek gezet.

Als het er echt op aankomt, gaat het ineens niet meer om welke politiek en om welk geloof. Het gaat om mensen die komen schuilen, die willen vechten tegen de haat die zich in hun hart dreigt te nestelen. Dan weet ik ook ineens weer waarom we die eeuwenoude verhalen moeten blijven vertellen, over de kwetsbare kracht die liefde is.

Ontdekken

*omhulling
de kou toedekken
veilig, geborgen
nestelen
onderduiken
in warmte en zachtheid
verstillen
verblijven
onthaasten
ontmoeten*

*onthulling
ontdekken
openen
loslaten
de wereld weer in
vrij bewegen
In het volle licht
ruimte ervaren
verwonderen
vermoeden*

ZinneBeeld

Tekst: Francisca Postma

Beeld: Secret Sky

Kunstenaar: Ton van der Laaken

www.tonvanderlaaken.nl

De viltcocon biedt de bezoeker een mentaal en fysiek afgesloten ruimte om in het donker stilte te ervaren en tot inkeer te kunnen komen

Mijmeringen bij Augustinus

Foto: Edward Aghina, glas-in-loodraam in het Klooster van Geffen. Zie kerkramen.nl, een initiatief van J. Klink en Museum voor Vlakglas- en Emaillekunst Ravenstein

Zorgzame liefde

Martijn Schrama osa

*Uw kleren moeten door een of meerdere personen gemeenschappelijk beheerd worden. Zij zullen ervoor zorgen ze te luchten en motvrij te houden.
(Augustinus, Regel voor de Gemeenschap)*

Houdt Augustinus zich in zijn *Regel* bezig met zulke banale zaken als het luchten van kleren? Op het eerste gehoor gaat deze passage uit de *Regel* wel erg diep in op details. Maar het is niet verstandig om zomaar op je eerste indruk af te gaan en meteen een oordeel klaar te hebben. Je doet er beter aan te zoeken naar de mogelijke visie die erachter schuilt.

Vorbij het eigenbelang

Blijkbaar vindt Augustinus het belangrijk dat iedere huisgenoot niet slechts voor zichzelf bezig is met het behartigen van huishoudelijke zaken. Dat leidt maar tot individualisme, tot ieder voor zich. Augustinus ging juist met anderen samenwonen om het individualisme te doorbreken, om elkaar mee te nemen op weg naar God en om op die weg niemand in zijn

eentje achter te laten. Concreet betekent dat: elkaar ook meenemen in de dagelijkse gang van zaken. Doe wat je doet dus zo veel mogelijk ten gunste van de anderen in de gemeenschap en niet alleen vanuit eigenbelang.

Waar gaat het Augustinus om? Niet om efficiëntie, niet om menskracht uit te sparen doordat de een voor de kleren zorgt terwijl een ander de bevoorrading behartigt en een derde de was doet. Het gaat ook niet om het kweken van specialisten, zodat mensen in hun eigen taak zo vakkundig mogelijk te werk kunnen gaan. Het gaat om veel meer: hier kun je leren hoe gemeenschap te maken heeft met Christus. Ook op de doodgewone zaken waarin je zorg draagt voor je huisgenoten, is hij betrokken. Maar wanneer je steeds bezig bent voor het grotere geheel, komt je eigen persoon dan nog wel aan bod? Het ligt toch voor de hand dat je opkomt voor jezelf en voor je eigen spullen? Horen we niet vaak zeggen dat mensen moeten leren zelfstandig te zijn om zelf hun leven in te richten? Augustinus gelooft echter niet in een maatschappij die louter uit zulke zelfstandigen bestaat. Overigens

laat zelfs onze huidige maatschappij nergens een dergelijk eenzijdig beeld zien. Ook daar leeft nog de plicht om elkaar mee te nemen en voor elkaar te zorgen.

Het belang van Christus

Augustinus gaat nog een stap verder, door het belang van de gemeenschap te benoemen als het belang van Christus. Daarmee bedoelt hij dat zorgen voor elkaar niet alleen de gemeenschap op sociaal niveau ten goede komt. Wat ik voor mijn huisgenoten doe, doe ik voor Christus. Door mijn zorgzame liefde te richten op de behoeften van de ander en niet louter op mijn eigen behoeften kan ik Christus bereiken. Zo wordt de weg naar God een duidelijk herkenbare weg die we samen gaan en waarop niemand kan verdwalen.

Dr. Martijn Schrama, augustijn, doceerde Geschiedenis van theologie en Geschiedenis van spiritualiteit. Hij is verbonden aan het Augustijns Instituut te Utrecht en is pastor in de Salvatorparochie aldaar.

Augustinus een beeldverhaal

Op een dag kreeg ik ineens
buikkrimp met koorts.

Je zweet
helemaal
broertje.

Ik ga dood!!

Rustig maar
jongen. Ik zorg dat
jou niks overkomt.

Mama help me!

Ik was zo bang voor wat me
te wachten stond dat ik
mijn moeder vroeg of ik
gedoopt kon worden.

En mijn moeder haastte zich
om dat voor elkaar te krijgen.

Maar onverwachts werd ik beter
en mijn doop werd uitgesteld.*

Wordt vervolgd

Papoea vandaag: een nieuwe mentaliteit

Stad Gods zet elk jaar één project in de schijnwerper op deze plek. Dit jaar de Villanova-scholen van pater Tromp in Indonesië. Blijft u bijdragen zoals altijd? U kunt natuurlijk ook geld overmaken voor de crisisopvang of daklozenopvang. Vermeld waar uw donatie voor bestemd is, dan zorgen wij dat het geld op de goede plek terecht komt.

Met vriendelijke groet, zusters augustinessen van Sint-Monica

Papoea's waren altijd voedselverzamelaars en jagers. De blaadjes aan de bomen in het oerwoud waren hun groenten, dus ze hoefden niets te planten. Ze gingen op varkens- of vogeltjesjacht als ze trek hadden in vlees, haalden met een nylontouw-tje de vissen uit het water. En één omgehakte sagoboom leverde voedsel voor twee weken. Plannen, zaaien, oogsten, werken voor een markt: het was nergens goed voor. Al wat je nodig had, lag voor het oprapen.

Maar nu wordt het oerwoud kaalgekap, de zee leeggeroofd. Het oerwoud ligt steeds verder van huis. Nadenken over je eten van morgen is onvermijdelijk geworden, evenals geld sparen om het te kunnen betalen. Dat vraagt een omslag in mentaliteit.

Op school proberen we daarom de kinderen te leren dat ze hun toekomst in eigen handen hebben. Dat ze leren voor een beroep, dat ze iets kunnen bereiken als ze dat willen. Dat is nieuw. Want nu zijn ze vaak nog op school om alleen maar

'aanwezig te zijn'. Een diploma gaf tot nu toe geen kennis, maar vooral status. Scholing is dus niet alleen maar rekenen en taal, maar ook: je een ander werk-ethos, een nieuwe kijk op de wereld eigen maken. Ga er maar aan staan, als generatie die de toekomst van Papoea vormt. Dan heb je wel wat anders aan je hoofd dan je leeftijdgenoten in Kennemerland!

Ton Tromp osa

Maak uw gift over op:

NL76 INGB 0003 8244 29

Vorig totaal	€ 2.325,-
Nieuw totaal	€ 2.775,-

Op de koffie met Helene Timmers

Chris van Wieren

Foto: Roelant Meijer

Het is een hele uitdaging om de stilte die je bij Casella kunt vinden over te brengen op een snelle omgeving als Facebook. Als lid van de PR-groep van Casella vind ik het leuk om daarover na te denken. We hebben bijvoorbeeld weleens prachtige, verstilde beelden gebruikt: zo was de sfeer van het stiltehuisje toch op internet te ervaren. Het is belangrijk dat een tekst of een beeld niet alleen online leeft. De weektekst staat dan ook op Facebook én in de bidruimte. Het leukste vind ik de projecten voor de advents- en vastentijd. Dan zitten we als PR-groep in een ruimte met koffie, thee en taart; andere mensen mogen dan niet binnenkomen. Vaak heeft iemand al een idee en dan werken we dat samen verder uit. Zo creëren we Facebookposts met een rode lijn. Ik merk dat ik daardoor zelf ook bewuster bezig ben met deze periodes. Het gaat minder onopgemerkt voorbij, je staat stil bij de dingen. De nieuwtjes van Casella op Facebook vinden mensen het leukst. Mensen zijn toch wel nieuwsgierig!

